

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**КАФЕДРА САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА БНАУ**

**ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА
(наскрізна програма практик)**

**для здобувачів ступеня вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»**

Біла Церква 2021

УДК 712.2: 630: 005

Розглянуто і схвалено
методичною комісією університету
(Протокол №2 від 19.10.2021 р.)

Укладачі: **Марченко А.Б.**, д-р с.-г. наук, доцент; **Ішук Л.П.**, д-р біол. наук, проф., **Роговський С.В.**, канд. с.-г. наук, доцент; **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, доцент, **Крупа Н.М.**, канд. біол. наук, доцент, **Масальський В.П.**, канд. біол. наук, доцент, **Жихарева К.В.**, асистент, **Струтинська Ю.В.**, асистент, **Кравчук А.В.**, асистент

Практична підготовка (наскрізна програма практик) зі спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» / Укладачі: А.Б. Марченко, Л.П. Ішук, С.В. Роговський та ін. Біла Церква: БНАУ. 2021. – с.70

Рецензенти:

Карпук Л.М., д-р с.-г. наук, професор кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства Білоцерківського НАУ.

Центило Л.В., кандидат с.-г. наук, доцент, голова ради роботодавців агробіотехнологічного факультету Білоцерківського НАУ.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
РОЗДІЛ II. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	14
2.1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»	14
2.1.1 Мета і завдання практики	14
2.1.2. Зміст практики	16
2.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОДЕЗІЯ, ТОПОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ»	17
2.2.1 Мета і завдання практики	17
2.2.2. Зміст практики	18
2.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА»	19
2.3.1 Мета і завдання практики	19
2.3.2. Зміст практики	21
2.3.3. Індивідуальні завдання	22
2.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСОВЕ ГРУНТОЗНАВСТВО»	22
2.4.1 Мета і завдання практики	22
2.4.2. Зміст практики	23
2.5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕНДРОЛОГІЯ»	24
2.5.1 Мета і завдання практики	24
2.5.2. Зміст практики	26
РОЗДІЛ III. НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	28
3.1.ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕХАНІЗАЦІЯ САДОВО- ПАРКОВИХ РОБІТ»	28
3.1.1. Мета і завдання практики	28
3.1.2. Зміст практики	31
3.2.ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНІ РОЗСАДНИКИ І НАСІННИЦТВО»	31
3.2.1. Мета і завдання практики	31
3.2.2. Зміст практики	32
3.3.ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІТОПАТОЛОГІЯ»	36
3.3.1. Мета і завдання практики	36
3.3.2. Зміст практики	39
3.4.ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕНТОМОЛОГІЯ»	39
3.4.1. Мета і завдання практики	39

3.4.2. Зміст практики	42
3.5.ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ»	43
3.5.1. Мета і завдання практики	43
3.5.2. Зміст практики	45
3.6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «КВІТНИКАРСТВО»	45
3.6.1. Мета і завдання практики	45
3.6.2. Зміст практики	48
3.7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»	49
3.7.1. Мета і завдання практики	49
3.7.2. Зміст практики	52
3.8. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО»	53
3.8.1. Мета і завдання практики	53
3.8.2. Зміст практики	57
РОЗДІЛ ІV. ВИРОБНИЧА БАКАЛАВРСЬКА ПРАКТИКА	59
4.1. Мета і завдання практики	59
4.2. Зміст практики	59
РОЗДІЛ V. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ	66
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА	69

ВСТУП

Одним із найважливіших критеріїв ефективності роботи закладу вищої освіти щодо підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» є те, наскільки успішно випускники можуть вирішувати найрізноманітніші завдання у практичній діяльності. Це залежить від того, наскільки глибоко вони володіють знаннями у відповідних галузях науки, уміння і навички застосування цих знань на практиці. Тому професійна підготовка висококваліфікованих бакалаврів передбачає нерозривну єдність теоретичної і практичної підготовки протягом періоду навчання у закладі вищої освіти.

Практика здобувачів вищої освіти у Білоцерківському національному аграрному університеті є невід'ємною складовою підготовки фахівців: у період практики особливо інтенсивно проходить процес формування практичних умінь і навичок, оскільки він проходить в умовах, максимально наближених до майбутньої діяльності і є організацією самостійної практичної діяльності, спрямованої на вирішення конкретних професійних завдань.

Одним із основних принципів організації практики в університеті є її систематичність, безперервність і зв'язок з вивченням теоретичних курсів. Практика організовується і проводиться цілеспрямовано, з ускладненням її змісту та завдань від курсу до курсу, з послідовним забезпеченням наступності методів і засобів її організації, керівництва практичною роботою студентів.

Практика допомагає студентам краще зрозуміти специфіку спеціальності. У процесі практики встановлюються зв'язки з установами, де студенти проходять практику та кафедрою садово-паркового господарства, ЗВО в цілому, що, з одного боку, допомагає впровадженню нових елементів у діяльність цих установ, а з іншого – сприяє вдосконаленню навчальних планів та освітніх програм підготовки фахівців.

Кафедра садово-паркового господарства Білоцерківського національного аграрного університету готує спеціалістів, що дають можливість ознайомитися з головними тенденціями в озелененні міських та сільських районів, екологічними умовами вирощування декоративних культур, сформувані практичні навички по догляду за зеленими насадженнями. Практики є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 206 «Садово-паркове господарство».

Наскрізна програма практичної підготовки є основним навчально-методичним документом, що передбачає безперервність та наступність її проведення з метою формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, досягнення результатів навчання відповідно до Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 559.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти організовується і проводиться відповідно до відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів

України» (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти України № 351 від 20.12.1994р.), розпорядженням КМ України від 06.04.2011р. № 279 «Про схвалення Концепції реформування і розвитку аграрної освіти і науки», «Положення про практичну підготовку студентів Білоцерківського національного аграрного університету» (2017р.).

Дана наскрізна програма для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньої програми 206 «Садово-паркове господарство» розроблена відповідно до навчального плану підготовки фахівців даної спеціальності ОС «бакалавр» та включає такі види практик: навчальна практика «Вступ до спеціальності» (1 семестр); навчальна практика зі спеціальності (1-4 семестр); навчально-професійна практика зі спеціальності (4-7 семестр); виробнича бакалаврська практика (8 семестр).

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Підготовка висококваліфікованих фахівців, знання і вміння, яких, створюють необхідні умови конкурентоспроможності професії на сучасному ринку, потребує постійного поєднання теоретичного навчання з реаліями господарського життя, що здійснюється шляхом проходження здобувачами вищої освіти щорічних практик.

Метою практичної підготовки здобувачів вищої освіти 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» СВО «Бакалавр» є: закріплення і поглиблення знань, отриманих студентами в процесі навчання, набуття практичних навиків в постановці та реалізації практичних завдань, накопичення досвіду організаторської роботи; остаточне формування у студентів на базі одержаних у вищому навчальному закладі теоретичних знань, професійних вмінь та навичок для вирішення конкретних життєвих ситуацій та прийняття самостійних рішень в реальних умовах; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Проходження практики забезпечує у здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» програмних результатів відповідно стандарту вищої освіти (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Очікувані результати навчання внаслідок проходження навчальної практики зі спеціальності

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
РН 01.	Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.
РН 02.	Прагнути до самоорганізації та самоосвіти
РН 03.	Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію
РН 04.	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.
РН 05.	Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних

	садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.
PH 06.	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності
PH 07.	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.
PH 08.	Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.
PH 09.	Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
PH 10.	Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
PH 11.	Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.
PH 12.	Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.
PH 013.	Результативно працювати у колективі.

PH 014.	Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших
PH 015.	Організувати результативні та безпечні умови праці.

Організація проведення практики

Види практик, періоди проведення та обсяги визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців СВО «Бакалавр» галузі знань 20 «20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство», що відображаються відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2

Види, терміни і тривалість практичної підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»

№ з/п	Назва виду практики	Семестри	Тривалість практики		Форма контролю
			Тривалість годин	ECTS	
1	Навчальна практика зі спеціальності	1, 2, 3, 4	150	5	диференційований залік
2	Навчально-професійна практика зі спеціальності	4, 5, 6, 7	210	7	диференційований залік
3	Виробнича бакалаврська практика	6	180	6	диференційований залік

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики, або в структурних підрозділах БНАУ.

Керівництво навчальною та навчально-професійною практикою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри садово-паркового господарства БНАУ. Керівництво виробничою практикою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри та представник підприємства (керівник практики від підприємства).

У наскрізній програмі з кожного виду практики розроблена програма її проходження, надано рекомендації щодо методів і форм перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких досягли студенти.

В обов'язки керівника практики від кафедри садово-паркового господарства входить:

- забезпечення проведення організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- видача студентам необхідних документів (направлення, програми, щоденника, індивідуального завдання);
- роз'яснення програми практики та графіків її проходження;
- повідомлення студентів про порядок захисту звітів про практику, який затверджується кафедрою;
- забезпечення високої якості проходження студентами практики, перевірка її відповідності навчальним планам і програмам;
- контроль виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку на базі практики;
- методичне керівництво роботою студентів з написання звітів про проходження практики, аналізу зібраних матеріалів;
- перевірка звітів і щоденників студентів після завершення практики, написання відгуку про їх роботу під час практики.

Загальне керівництво практикою на підприємстві здійснюють головні фахівці або їх заступники, безпосереднє керівництво покладається на керівників структурних підрозділів та на окремих висококваліфікованих фахівців.

Відповідальність за організацію практики на підприємстві покладається на керівника підприємства, який призначає керівника виробничої практики студента (ів) наказом по підприємству.

Керівник практики від підприємства:

- готує проект наказу щодо зарахування студентів на практику;
- організовує робочі місця студентам-практикантам та знайомить студентів з організацією роботи;
- проводить інструктаж з техніки безпеки;
- проводить екскурсії на підприємстві;
- контролює дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки;
- складає графік проходження студентами практики.

Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- влаштувати студентів на робочі місця, забезпечити проведення інструктажу з техніки безпеки і охорони праці;
- провести бесіду про зміст та особливості діяльності на підприємстві або в його підрозділі;
- всебічно сприяти дотриманню студентами графіку та виконання програми практики, консультувати студентів, залучати їх до виконання виробничих завдань;
- вживати необхідні виховні та адміністративні заходи щодо студентів, які порушують правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, та повідомляти про це керівника від БНАУ;

- ознайомитися зі звітами студентів. Написати характеристику, надати відгук у щоденнику за результатами проходження практики студентом та виставити попередню оцінку.

Під час проходження практики **студенти зобов'язані:**

- взяти участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, індивідуальне завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- погодити з керівником практики від підприємства графік виконання програми та суворо його дотримуватися;
- погодити з керівництвом підприємства (організації) місце практики, посаду, які буде обіймати студент під час її проходження;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- регулярно консультиватись з керівником практики від кафедри, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і завдання керівника практики від кафедри;
- вести щоденник встановленої форми, в якому записувати виконану роботу;
- не пізніше як за день до закінчення строку практики одержати відгук – оцінку керівника практики від підприємства (організації);
- написати, оформити та захистити звіт за результатами проходження практики.

Проведення практики забезпечується такими документами:

- договір про практику;
- індивідуальне завдання практики;
- щоденник практики;
- звіт про проходження практики;
- характеристика з підприємства.

Форми і методи контролю проходження практики

На кафедрі садово-паркового господарства Білоцерківського НАУ під час проходження студентами відповідного виду практики використовується система поточного контролю окремих тем чи розділів практики та підсумкового контролю виконання усієї програми практики.

Робота студентів контролюється керівниками практики від підприємства та науково-педагогічними працівниками кафедри.

Керівники контролюють відвідування студентами баз практики, дотриманням ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно до встановленого графіку, що фіксується студентами в щоденниках з практики та підтверджується підписом керівника практики від підприємства кожен день.

Керівники від кафедри перевіряються поточні записи з виконаних питань програми практики в щоденнику, а також підсумковий звіт з практики і надають письмовий відгук на звіт. Звіт про практику, виконаний з дотриманням правил академічної доброчесності, здається на кафедру протягом двох днів після повернення студента з практики.

Розподіл годин та кредитів за видами практики та дисциплін наведений в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Види, терміни і тривалість практичної підготовки здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»

№	Назва виду практики	Тривалість практики			Форма контролю
		Семестр	Години	ECTS	
1.	<i>Навчальна практика зі спеціальності:</i>	1, 2, 3, 4	150	5	диференційований залік
ОК 05	Ботаніка	2	30	1	диференційований залік
ОК 07	Геодезія, топографія, картографія	2	30	1	диференційований залік
ОК 11	Історія садово-паркового мистецтва	1	30	1	диференційований залік
ОК 17	Лісове ґрунтознавство	3	30	1	диференційований залік
ОК 18	Дендрологія	3,4	30	1	диференційований залік
2.	<i>Навчально-професійна практика зі спеціальності</i>	4, 5, 6, 7	210	7	диференційований залік
ОК 19	Механізація садово-паркових робіт	4	30	1	диференційований залік
ОК 22	Декоративні розсадники і насінництво	5	30	1	диференційований залік
ОК 23	Фітопатологія	6	15	0,5	диференційований залік
ОК 24	Ентомологія	6	15	0,5	диференційований залік
ОК 25	Озеленення населених місць	6	30	1	диференційований залік
ОК 26	Квітникарство	5	30	1	диференційований залік
ОК 27	Ландшафтна архітектура	5,6	30	1	диференційований залік

ОК 30	Садово-паркове будівництво	7	30	1	диференційований залік
3.	<i>Виробнича бакалаврська практика</i>	6	180	6	диференційований залік

РОЗДІЛ II. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Навчальні практики зі спеціальності започатковують цикл практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство», який матиме продовження протягом наступного періоду навчання. Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти з проводиться у структурних підрозділах БНАУ та на підприємствах і організаціях Білої Церкви і регіону, що є базами практики.

Навчальна практика зі спеціальності структурно складається із п'яти частин, що представлені нормативними дисциплінами (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Структура навчальної практики із спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»

№	Назва виду практики	Тривалість практики			Форма контролю
		Семестр	Години	ECTS	
ОК 05	Ботаніка	2	30	1	диференційовані й залік
ОК 07	Геодезія, топографія, картографія	2	30	1	диференційовані й залік
ОК 11	Історія садово-паркового мистецтва	1	30	1	диференційовані й залік
ОК 17	Лісове ґрунтознавство	3	30	1	диференційовані й залік
ОК 18	Дендрологія	3,4	30	1	диференційовані й залік

2.1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «БОТАНІКА»

2.1.1. Мета і завдання практики

Мета практики розширення і поглиблення знань з дисципліни «ботаніка»; практичне закріплення здобувачами вищої освіти отриманих теоретичних під час лекційних, практичних занять та самостійної роботи знань; вивчення окремих видів рослин, їх груп; отримання уявлень про життєві форми, онтогенез, вікові і сезонні зміни морфо-анатомічної структури рослин, розподіл видів рослин залежно від екологічних умов зростання.

Завданням навчальної практики з ботаніки є:

1. Ознайомлення з флорою регіону, життєвими формами рослин та їх морфологічними відмінностями;
2. Збирання гербарію рослин, його оформлення, запам'ятовування морфологічних відмінностей та українських і латинських назв рослин;
3. Вивчення флористичного складу рослинності лісу, луки, поля.

Проходження практики з дисципліни «Ботаніка» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт).

СК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Мати базові знання з ботаніки, знати основи флористичного і ценотичного різноманіття природних екосистем та вміти використовувати їх для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.

	<p>РН 4.4. Знати та використовувати принципи сучасної систематики рослин та рослинних організмів у сучасній філогенетичній системі і застосовувати при вирішенні завдань ведення садово-паркового господарства.</p>
<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>	<p>РН 5.1. Знати та вміти керуватися методами спостереження в ботаніці, ідентифікації і класифікації декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, з метою підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста</p> <p>РН 5.2. Володіти знаннями біоекологічних особливостей рослин, та принципами утворення рослинних садово-паркових угруповань в умовах садово-паркового господарства.</p>

2.1.2. Зміст практики

Тема 1. Вступ.

Мета і завдання практики. Правила збору, гербаризації та етикетування рослин. Методи польових досліджень. Природні умови регіону проходження практики.

Тема 2. Флора і рослинність

Поняття флори і рослинності. Об'єкт і методи вивчення флори. Поняття ендемічних, реліктових, рідкісних та зникаючих видів рослин.

Рослинний покрив, його дискретність і безперервність. Фітоценоз і його характеристики: видовий склад, ярусність, покриття. Методи геоботанічних досліджень. Життєві форми рослин. Екологічні групи рослин. Вплив антропогенних факторів на зміну флори і рослинності.

Тема 3. Видовий склад і рослинність урбоценозів

Аборигенні та інтродуковані види. Рудеральні рослини. Адаптації рослин до умов техногенного середовища існування.

Тема 4. Рослини лісових угруповань

Ліс як рослинне угруповання. Поняття про типи лісу. Життєві форми рослин лісу. Рослини-індикатори. Основні лісотвірні види, їх біологічні особливості: світлолюбність і тіньовитривалість, відношення до вологи, температури, мінерального живлення.

Рослинні угруповання рекреаційних лісів. Лікарські рослини, які зустрічаються в лісових фітоценозах.

Тема 5. Рослини луків і степів

Типи луків. Заплавні і суходільні луки. Господарське значення луків. Різноманітність лучної рослинності, видовий склад флори. Відновлення і розмноження лучних рослин. Господарсько-цінні, шкідливі, отруйні та лікарські рослини луків. Особливості степових фітоценозів, видовий склад, екологічні пристосування рослин до нестачі вологи.

Тема 6. Рослини водних та прибережно-водних територій. Болотна рослинність

Причини і закономірності заростання водойм. Адаптаційні характеристики гідро- і гігрофітів. Явище гетерофілії. Болотна рослинність. Процеси заболочування лісів, луків, водойм. Основні типи боліт, їх походження і розвиток. Рослинний покрив верхових і низових боліт. Лікарські рослини боліт.

2.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОДЕЗІЯ, ТОПОГРАФІЯ, КАРТОГРАФІЯ»

2.2.1. Мета і завдання практики

Метою забезпечити студентів знаннями, умінням та навиками необхідними для проведення геодезичних вимірювань та розрахунків при розв'язуванні задач. Сформувані знання про сучасні геодезичні прилади; організацію та проведення топографічних зйомок при парковпорядкуванні та розв'язуванні завдань садово-паркової господарської діяльності; види аерофотознімків та способи вивчення за їх допомогою місцевості; прийоми підготовки даних для винесення в натуру об'єктів садово-паркового проектування, способи винесення та закріплення на місцевості проектних точок та ліній.

Проходження практики з дисципліни «Геодезія, топографія, картографія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Вміти застосовувати планово-картографічні матеріали у діяльності садово-паркового господарства й охороні природного середовища. Керуватися і академічною доброчесністю під час роботи з картографічними творами.
ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.	РН 9.1. Здійснювати аналіз і оцінювання території на основі картографічного моделювання. Здатність демонструвати загальні положення проектування, складання та редагування дендро-планів.
ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.	РН 10.1. Здійснювати картографічне моделювання комплексної фахової інформації щодо площ садово-паркового призначення.
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Знати сучасні концепції геодезії, картографії, топографії фахового спрямування.

2.2.2. Зміст практики

Тема 1. Орієнтування ліній на місцевості. Бусоль.

Географічний та магнітний меридіани. Схилення магнітної стрілки. Азимути, румби, дирекційні кути. Зближення меридіанів. Залежність між дирекційними кутами ліній та внутрішніми кутами полігону. Будова та повірки бусолі. Застосування бусолі при зйомці ситуації. Способи бусольної зйомки.

Тема 2. Координати в геодезії. Глобальна позиційна система GPS.

Географічні координати точок. Глобальна система визначення місцеположення (GPS). Місцева система прямокутних координат. Зональна система плоских прямокутних координат Гаусса-Крюгера. Полярні координати. Пряма та зворотна геодезичні задачі. Приріст координат. Передача дирекційного кута на лінію, координат та висоти на точку.

Тема 3. Теодолітне знімання. Будова та принцип роботи теодолітів.
Суть теодолітної зйомки. Зйомочні геодезичні мережі. Класифікація теодолітів. Кутомірні круги. Пристрої для читання відліків. Зорові труби теодолітів та їх оптичні показники. Приведення теодоліта в робоче положення. Способи вимірювання горизонтальних кутів. Вимірювання кутів способом прийомів. Журнал вимірювання кутів.

Тема 4. Польові роботи при теодолітному зніманні.
Камеральна підготовка матеріалів. Рекогносцировка місцевості та закріплення опорних точок. Вимірювання кутів та довжин ліній. Способи визначення відстаней, недоступних для безпосередніх вимірювань. Зйомка подробиць місцевості. Прив'язка полігону до пунктів геодезичної мережі.

Тема 5. Нівелювання. Будова та принцип роботи нівелірів.
Види нівелювання та їх точність. Геодезичні нівелірні знаки. Класифікація та будова нівелірів. Рівні та компенсатори. Нівелірні рейки. Способи геометричного нівелювання. Вплив кривизни Землі та рефракції на результати нівелювання. Випробування та повірки нівелірів. Лазерні прилади для геометричного нівелювання

2.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА»

2.3.1 Мета і завдання практики

Метою навчальної практики «Історія садово-паркового мистецтва» є отримання первинних професійних навичок, закріплення теоретичних знань студентів, отриманих в процесі вивчення аудиторного курсу дисципліни. Під час практики студенти ознайомлюються зі стильовими прийомами в садово-парковому мистецтві, закріплюють знання про принципи об'ємно-просторової і ландшафтної організації територій садів і парків; засвоюють основні поняття і терміни на прикладі конкретних садово-паркових об'єктів.

Завданням навчальної практики «Історія садово-паркового мистецтва» є ознайомлення здобувачів вищої освіти:

- 1) з основними стилістичними напрямками і їх впливом на сучасні концепції в ландшафтній архітектурі;
- 2) з історичними об'єктами садово-паркової архітектури, парками-пам'ятками садово-паркового мистецтва – державним дендрологічним парком «Олександрія», державним дендрологічним парком «Софіївка»;
- 3) із сучасними об'єктами садово-паркової архітектури на прикладі ландшафтного парку «Буки» і ландшафтного парку «Сакура»;
- 4) із принципами формування колекцій декоративних рослин, створення моносадів, стильових садів, географічних ділянок у Ботанічному саду БНАУ і Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка;

Проходження практики «Історія садово-паркового мистецтва» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК.3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.	РН 1.1. Знати основні періоди у розвитку садово-паркового мистецтва, специфіку створення об'єктів садово-паркового господарства в різні епохи. РН 1.2. Розуміти вплив основних етапів та закономірностей історичного розвитку країн на формування садово-паркового господарства.
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	РН 2.1. Уміти креативно, самокритично мислити про основні світоглядні системи історико-культурологічного процесу в садово-парковому мистецтві та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Володіти знаннями з основних стилів планування у садово-парковому мистецтві та їх характерних рис. РН 4.2. Володіти знаннями з історії садово-паркового мистецтва та сучасних тенденцій

2.3.2. Зміст практики

Тема 1. Ознайомлення з історією, семантикою та ландшафтною організацією пейзажного парку «Олександрія».

Історія створення дендропарку, ландшафтний аналіз території. Основні садово-паркові композиції парку, їх семантика. Особливості використання архітектурних елементів у парку. Типи водних устроїв на території дендропарку.

Тема 2. Ознайомча екскурсія та вивчення пам'ятки садово-паркового мистецтва дендропарк «Софіївка».

Історії створення дендропарку та ознайомлення із сучасним станом об'єкта. Аналіз стильових рішень на території об'єкту, проведення ландшафтного аналізу території. Символізм парку «Софіївка». Особливості використання архітектурних елементів і скульптур у парку. Типи водних устроїв на території дендропарку.

Тема 3. Ознайомча екскурсія із сучасними об'єктами садово-паркової архітектури.

Історія створення ландшафтного парку «Буки», аналіз стильового рішення на території об'єкту, особливості побудови і розміщення основних композиційних елементів. Історія створення ландшафтного парку «Сакура», ландшафтний аналіз території, асортимент декоративних рослин, розміщення малих архітектурних форм.

Тема 4. Особливості формування експозицій рослин в ботанічних садах за систематичним та географічним принципом.

Історія створення Національного ботанічного саду ім. М. Гришка та ознайомлення із сучасними колекційним фондом рослин. Особливості формування експозицій рослин за систематичним принципом на прикладі ділянок «Сад бузків», «Сад магнолій», «Розарій», «Голонасінні», «Березовий гай», «Розоцвіті». Особливості формування експозицій рослин за географічним принципом на прикладі ботаніко-географічних ділянок ботанічного саду, колекцій тропічних та субтропічних рослин. Ознайомлення із засобами експозиції гарноквітучих деревних рослин на прикладі ділянок «Пори року». Аналіз стильового рішення ділянок «Японський сад», «Корейський сад».

Тема 5. Ознайомлення з колекційним фондом декоративних рослин, принципами композиційної побудови і розміщенням садово-паркових композицій на території Ботанічного саду БНАУ.

Місце розташування і організація території Ботанічного саду БНАУ. Асортимент і принцип розміщення декоративних рослин, що експонуються. Особливості створення експозиційних і колекційних ділянок.

2.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСОВЕ ГРУНТОЗНАВСТВО»

2.4.1. Мета і завдання практики

Мета практики – закріплення теоретичних знань студентів у виробничих умовах, набуття і поглиблення практичних вмінь виконувати різні види робіт що пов'язані зі створенням та обслуговуванням садово-паркових об'єктів.

Завдання практики:

- вивчення техніки закладення розрізу ґрунту в умовах навчально-виробничого центру БНАУ, біостаціонару та навчально-дослідного лісництва «Кошик».
- оволодіння методикою визначення і оцінки у полі окремих властивостей ґрунтів;
- оволодіння методикою описання ґрунтів за морфологічними ознаками;
- встановлення змін у будові і властивостях ґрунтів у структурі ґрунтового покриву під впливом господарської діяльності людини;
- аналіз і систематизація даних польових досліджень та спостережень деяких показників властивостей ґрунтів;
- оволодіння методикою складання агровиробничої характеристики ґрунтів та ґрунтової карти.

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Садово-паркове господарство» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності: формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
---	---

паркове господарство» відповідно до ОП	
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Знати процеси ґрунтоутворення для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства. РН 4.2. Знати та вміти застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.
РН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.	РН 11.1. На основі знань з лісового ґрунтознавства вміти визначати і аналізувати основні фізичні, фізико-механічні, хімічні та фізико-хімічні властивості ґрунтів та складати технологічні карти для організації виробничих процесів у садово-парковому господарстві. РН 11.2. На основі знань з лісового ґрунтознавства та ґрунтоутворюючих процесів вміти підбирати види та норми меліорантів; РН 11.3. Уміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію заходів щодо підвищення родючості, раціонального використання, рекультивації та захисту ґрунтів у садово-парковому господарстві.

2.4.2. Зміст практики

Тема 1. Вивчення морфологічних ознак ґрунту

Ознайомитися з комплексом природних умов місцевості, де буде проводитись дослідження ґрунтів. Ознайомитися з технікою закладання розрізу ґрунту. Вивчити основні картографічні документи (карту, план ґрунтів, видовий склад рослинності, кліматичні довідники, план землекористування відповідного масштабу). Підготувати робочий щоденник, до якого буде внесено дані про родючість ґрунтів, ерозію, внесення добрив, меліорацію. Виготовити пакети та етикетки для ґрунтових зразків.

Тема 2. Діагностика ґрунтів за гранулометричним складом
Ознайомитися з методикою проведення аналізів. Ознайомитися з портативною лабораторією «АГРОВЕКТОР» та хімічними реактивами, які використовуються для вивчення хімічних властивостей ґрунту. Навчитися робити хімічні аналізи на визначення кислотності ґрунту, вмісту солей, карбонатів, азоту, фосфору, калію і сірки.

Тема 3. Вивчення хімічних властивостей ґрунту в польових умовах

Зробити огляд відібраних ґрунтових зразків, польових щоденників та інших матеріалів. Просушити та підготувати ґрунтові зразки для аналізів,

скласти план аналітичних робіт. Зробити лабораторні аналізи відібраних зразків, кінцеві результати оформити у вигляді таблиці. Скласти номенклатурний список обстежуваних ґрунтів. За даними обстеження скласти ґрунтову карту.

Тема 4. Взяття ґрунтових зразків моноліту.

Тема 5. Камеральні роботи та складання польової ґрунтової карти.

2.5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕНДРОЛОГІЯ»

2.5.1 Мета і завдання практики

Метою навчальної практики з дендрології є закріплення теоретичних знань студентів у виробничих умовах, набуття і поглиблення практичних вмінь з визначення видів деревних рослин за морфологічними ознаками. Збір і оформлення гербарію 125-150 видів дерев і кущів. Закріплення знань з систематики, морфології, біології, екології деревних рослин. Індивідуальна робота зі збору, гербаризації вивчення та здачі гербарію.

Завдання практики:

- знати українську і латинську термінологію переліку видів деревних рослин, що утворюють дендрофлору регіону практики;
- засвоїти техніку збору та методику гербаризації видів деревних рослин;
- користуючись визначником вміти визначати систематичне положення видів деревних рослин різних систематичних груп;
- знати морфолого-біологічні особливості деревних рослин місцевої флори;
- визначати екологічні групи рослин за морфологічною будовою, періодами цвітіння і плодоношення;
- проводити дендрологічне обстеження ділянки.

Проходження практики з дисципліни «Дендрологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел.

СК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт).

СК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	РН 2.1. Формування навиків користування визначниками, каталогами під час оформлення гербарію. РН 2. Оволодіння навиками визначення видів дерев та кущів за морфологічними ознаками
ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.	РН 3.1. Знання українських та латинських назв видів та культиварів. РН 3.2. Уміння проводити пошук інформації щодо деревних рослин українською та іноземними мовами
ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.	РН 3.1. Володіти навиками визначення видового складу рослин в парковому або лісовому фітоценозі. РН 3.2. Знати методи визначення ярусності, повноти, складу, типу та віку багаторічних насаджень. РН 3.3. Уміти проводити таксономічну класифікацію деревних рослин. РН 3.4. Уміти підбирати дерева та кущі для різних видів паркових насаджень на основі знань їх біології, екології, декоративних якостей, враховуючи ґрунтово-кліматичні умов місця зростання.

<p>ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 7.1. Формування навичок самостійної роботи під час визначення видової належності дерева або куща за морфологічними ознаками, користуючись визначниками та каталогами.</p> <p>РН 7.2. Проявляти лідерські якості під час роботи в групових заняттях, показувати свої знання та навички, навчати інших.</p>
<p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p>	<p>РН 12.1. Планувати ефективно час під час збору гербарію, його висушування та визначення і оформлення.</p> <p>РН 12.2. Своєчасно виконувати завдання поставлені викладачем під час практики.</p>

2.5.2. Зміст практики

Тема 1. Вступ. Ознайомлення з метою та завданнями практики, методами польових досліджень. Правила збору, гербаризації та етикетування рослин. Поняття флори і рослинності. Визначення рослин за визначником. Теми та зміст індивідуальних навчально-дослідних завдань. Інструктаж з техніки безпеки.

Тема 2. Вивчення аборигенної дендрофлори Покритонасінних, яка масово використовується на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 3. Вивчення інтродукованої дендрофлори Покритонасінних на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 4. Вивчення дендрофлори Голонасінних, які масово використовуються на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 5. Вивчення плодкових деревних рослин, які масово використовуються в озелененні населених місць.

Тема 6. Вивчення видового різноманіття кущів на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 7. Вивчення видового різноманіття ліан на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 8. Видова та внутрішньовидова різноманітність деревних рослин. Вивчення формового різноманіття дендрофлори Покритонасінних на міських об'єктах озеленення Білої Церкви.

Тема 9. Вивчення декоративноквітучих деревних рослин, які часто використовуються в озелененні населених місць.

Тема 10. Оформлення гербарію.

РОЗДІЛ III. НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Навчально – професійна практика із спеціальності складається із восьми частин і передбачає практичну підготовку з восьми навчальних дисциплін. Структура навчально-професійної практики наведена в табл.3.1.

Таблиця 3.1.

Структура навчально-професійної практики

№	Назва виду практики	Тривалість практики			Форма контролю
		Семестр	Години	ECTS	
1.	<i>Навчально-професійна практика зі спеціальності</i>	4, 5, 6, 7	210	4	диференційований залік
ОК 19	Механізація садово-паркових робіт	4	30	1	диференційований залік
ОК 22	Декоративні розсадники і насінництво	5	30	1	диференційований залік
ОК 23	Фітопатологія	6	15	0,5	диференційований залік
ОК 24	Ентомологія	6	15	0,5	диференційований залік
ОК 25	Озеленення населених місць	6	30	1	диференційований залік
ОК 26	Квітникарство	5	30	1	диференційований залік
ОК 27	Ландшафтна архітектура	5,6	30	1	диференційований залік
ОК 30	Садово-паркове будівництво	7	30	1	диференційований залік

3.1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕХАНІЗАЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ РОБІТ»

3.1.1. Мета і завдання практики

Метою проведення навчальної практики з дисципліни «Механізація садово-паркових робіт» є закріплення теоретичних знань отриманих в процесі вивчення дисципліни та набуття практичних навичок з налаштування засобів механізації садово-паркових робіт.

Завдання практики:

1. Закріпити на практиці теоретичні знання з механізації садово-паркових робіт.
2. Навчитися готувати до роботи та запускати механізми та інструменти, що використовуються в садово-парковому господарстві.
3. Знати вимоги до технічного обслуговування машин, механізмів та інструментів, що використовуються в садово-парковому господарстві.

4. Набути навички регулювання, профілактичного огляду та дрібного ремонту машин, механізмів та інструментів, що використовуються в садово-парковому господарстві.

Проходження практики з дисципліни «Механізація садово-паркових робіт» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.	РН 3.1. Знати міжнародні стратегії щодо раціонального використання технічних засобів під час проведення садово-паркових робіт. РН 3.2. Знати характеристики імпоротної техніки для механізації садово-паркових робіт. РН. 3.3. Уміти користуватися інструкціями з експлуатації імпоротної техніки.
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового	РН 4.1. Знати основні теоретичні і практичні проблеми в галузі механізації садово-паркових робіт. РН 4.2. Знати класифікації, будову принцип роботи технічних засобів, що використовуються для механізації садово-паркових робіт.

господарства.	РН. 4.3. Знати правила експлуатації технічних засобів для механізації садово-паркових робіт.
ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.	РН 5.1. Знати класифікацію, будову, принцип роботи технічних засобів, що використовуються для культивування декоративних рослин. РН 5.2. Вміти використовувати технічні засоби для культивування декоративних рослин. РН 5.3. Володіти навиками розробляти та удосконалювати технології з використанням механізованих технічних засобів для культивування рослин в розсадниках та використання їх під час садово-паркового будівництва і експлуатації садово-паркових об'єктів. РН 5.4. Вміти проводити технічне обслуговування технічних засобів для культивування декоративних рослин.
ПРН 8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.	РН 8.1. Знати класифікацію, будову, принцип роботи технічних засобів для вирощування садивного матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті. РН 8.2. Вміти використовувати технічні засоби для вирощування садивного матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті. РН 8.3. Вміти проводити технічне обслуговування технічних засобів під час вирощування садивного матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті
ПРН 9. Застосовувати сучасні технологічні процеси та необхідне обладнання, інструменти для виконання завдань виробничого процесу з урахуванням збереження довкілля.	РН 9.1. Знати стратегії щодо раціонального використання технічних засобів для виконання садово-паркових робіт з урахуванням збереження довкілля. РН. 9.2. Вміти застосовувати сучасні технологічні процеси та необхідне обладнання, інструменти для виконання завдань виробничого процесу з урахуванням збереження довкілля.
ПРН 10. Проектувати та організувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових	РН. 10.1. Знати класифікацію, принцип роботи, технічні характеристики технічних засобів для механізації садово-паркових робіт та організувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту.

рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.	РН 10.2. Вміти використовувати технічні засоби під час будівництва та формування об'єктів садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.
ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.	РН 11.1. Знати особливості використання технічних засобів в садово-парковому господарстві. РН 11.2. Вміти координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію механізованих виробничих процесів у садово-парковому господарстві.
ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.	12.1. Знати основні методики розрахунків для ефективного використання технічних засобів для виконання садово-паркових робіт. 12.3. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у механізованому виробництві.
ПРН 13. Результативно працювати у колективі.	РН 13.1. Вміти працювати у команді. РН 13.2. Мати навички автономної роботи над вирішенням практичних завдань з механізації садово-паркових робіт.
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Знати механізовані технології і технологічні процеси в садово-парковому виробництві. РН 14.2. Вміти виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати механізовані технології садово-паркових робіт, їх виконання та навчати інших.
ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.	РН 15.1. Знати основні правила безпеки праці під час експлуатації технічних засобів для виконання садово-паркових робіт. РН 15.2. Вміти Організувати результативні та безпечні умови праці під час використання технічних засобів для виконання садово-паркових робіт

3.1.2. Зміст практики

Тема 1. Організація підготовки машин для проведення обробітку ґрунту

Мета й завдання навчальної практики. Правила проходження навчальної практики. Ознайомлення студентів з правилами техніки безпеки під час виконання практики. Підготовка плуга ПЛН – 3-35 до роботи. Підготовка дискових борін до роботи. Підготовка культиваторів до роботи.

Тема 2. Налаштування сівалки

Особливості підготовки сівалок які використовуються в лісовому господарстві. Налаштування зернотрав'яної сівалки СЗТ-3,6 на норму висіву трави. Налаштування зернотрав'яної сівалки СЗТ-3,6 на глибину висівання насіння.

Тема 3. Підготовка бензомоторної пили до роботи

Основні правила технічного обслуговування безопили. Основні несправності бензопили та їх усунення. Ремонт двигуна бензопили пили. Правила заточування ланцюгів.

Тема 4. Підготовка тримерів і мотокос до роботи

Основні правила технічного обслуговування тримерів і мотокос. Основні несправності тримера і мотокоси та їх усунення. Ремонт двигуна тримера і мотокоси.

Тема 5. Технічне обслуговування мінітракторів і мотоблоків

Основні правила технічного обслуговування мінітракторів і мотоблоків. Основні несправності мінітрактора, мотоблоку та їх усунення. Агрегаткування мінітракторів та мотоблоків з пристроями та засобами.

3.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНІ РОЗСАДНИКИ І НАСІННИЦТВО»

3.2.1. Мета і завдання практики

Мета практики – закріплення теоретичних знань студентів у виробничих умовах, набуття і поглиблення практичних вмінь виконувати різні види робіт пов'язаних з розмноженням, вирощуванням та формуванням садивного матеріалу деревних рослин та його реалізацією.

Завдання практики:

1. Ознайомлення студентів з організацією території декоративного розсадника.
2. Ознайомлення з механізмами, інструментами та машинами, що використовуються під час вирощування декоративних рослин.
3. Закріплення теоретичних знань та формування практичних навичок заготівлі та переробки насінної сировини, підготовки насіння до посіву.
4. Формування навичок розмноження декоративних рослин живцюванням, щепленням, відводками та відсадками.
5. Формування умінь підготувати садивний матеріал для пересадки із шкільки в шкільку, пересадити рослини з грудкою землі.
6. Набуття навичок формування штамбу, крони та підземної частини саджанців в кілках розсадника.
7. Закріплення навичок посадки у відкритий ґрунт сіянців та вкорінених живців, умінь здійснювати догляд за сіянцями.
8. Ознайомлення з методами інвентаризації садивного матеріалу в

розсаднику, формування навичок оформлення акта інвентаризації.

9. Ознайомлення з технікою викопування саджанців з відкритою і закритою кореневою системою, формуванням прикопу.

Проходження практики з дисципліни «Декоративні розсадники і насінництво» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Знати особливості організації території розсадника та технології розмноження і вирощування садивного матеріалу. РН 4.2. Уміти розробляти проекти організації розсадника

<p>ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p>	<p>РН 6.1. Знати вимоги законодавчих актів щодо охорони авторських прав на сорти та додержуватися цих вимог. РН 6.2. Знати міжнародні та вітчизняні стандарти на садивний матеріал і використовувати їх під час формування саджанців. РН 6.3. Уміти оформляти організаційно-управлінську документацію, скласти технологічні карти, розраховувати собівартість та рентабельність виробництва</p>
<p>ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 7.1. Володіти навичками самостійної роботи, знати технологічні особливості розмноження і вирощування різних видів садивного матеріалу. РН 7.2. Проявляти лідерські якості і професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, керуючи підлеглими показувати особистий приклад професіоналізму.</p>
<p>ПРН 8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.</p>	<p>РН 8.1. Знати тонкощі технологій розмноження та вирощування садивного матеріалу в різних ґрунтово-кліматичних зонах та вміло їх застосовувати.</p>
<p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>	<p>РН 9.1. Володіти навичками проектування декоративного розсадника та проводити необхідні розрахунки. РН 9.2. Забезпечувати керівництво структурними підрозділами розсадника для вирішення завдань виробництва садивного матеріалу. РН 9.3. Планувати та організовувати роботу трудового колективу під час розмноження, вирощування та формування сіянців та саджанців.</p>
<p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих</p>	<p>РН 11.1. Координувати, інтегрувати, кооперувати та удосконалювати організацію виробничих процесів в розсадництві.</p>

процесів у садово-парковому господарстві.	
ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.	РН 12.1. Планувати ефективно час в розсадництві, стимулювати ріст продуктивності праці, забезпечувати високу якість роботи за мінімальних затратах праці.
ПРН 13. Результативно працювати у колективі.	РН 13.1. Володіти практичними навиками та уміннями, забезпечувати результативну роботу в довіреному підрозділі.
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Чітко і якісно виконувати професійні завдання під час розмноження, вирощування і формування садивного матеріалу. РН 14.2. Удосконалювати існуючі технології на основі вивчення передового зарубіжного та вітчизняного досвіду, власних спостережень та експериментів. РН 14.3. Постійно навчати підлеглих, підвищувати власну кваліфікацію та кваліфікацію робітників.
РНН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.	РН 15. Дотримуватися правил техніки безпеки і виробничої санітарії в розсаднику, використовувати індивідуальні засоби захисту під час роботи з отрутохімікатами в розсаднику.

3.2.2. Зміст практики

Тема 1. Обстеження об'єктів насіннєвої бази деревних рослин в природі. Збір насіння.

Мета заняття. Ознайомлення з методами оцінки насіннєвої продуктивності деревних рослин та особливостями заготівлі насінної сировини і насіння.

Тема 2. Переробка насіннєвої сировини, зберігання і підготовка насіння до посіву

Мета заняття. Засвоїти способи переробки насінної сировини та методи передпосівної підготовки насінні різних видів дерев та кущів.

1. Навчитися виділяти насіння із шишок метолом висушування (ялиця, ялина, сосна)
2. Навчитися проводити обезкрилювання насіння механічним способом (клен, ясен, ялина).
3. Засвоїти навички закладання насіння деревних видів на стратифікацію

Тема 3. Ознайомлення з роботою розсадника. Складання схематичного плану організації території розсадника, ознайомлення з технологією вирощування окремих видів садивного матеріалу.

Мета заняття. Ознайомлення з організацією території базового декоративно-лісового розсадника ДП Білоцерківське лісове господарство: дендрарієм, відділом розмноження, посівним відділенням, відділом вирощування і формування, маточним відділом.

Тема 4. Інвентаризація сіянців і саджанців

Мета заняття. Засвоїти методи проведення інвентаризації сіянців та саджанців в розсаднику. Навчитися заповнювати інвентарні відомості.

Тема 5. Засвоєння практичних навичок з вегетативного розмноження деревних рослин живцюванням та щепленням.

Мета заняття. Набуття практичних навичок розмноження дерев і кущів живцюванням, щепленням, відсадками і відводками.

Тема 6. Засвоєння практичних навичок з вирощування сіянців

Мета заняття. Засвоїти особливості підготовки ґрунту і посіву насіння. Навчитися доглядати за сіянцями, викопувати їх сортувати та зберігати в прикопі.

Тема 7. Засвоєння практичних навичок виконання робіт у шкільному відділенні з вирощування саджанців лісових, декоративних та плодкових культур

Мета. Ознайомлення з видами робіт, що виконуються в шкільному відділі розсадника. Формування практичних навичок виконання садивних та формувальних робіт в шкільках розсадника.

Тема 8. Засвоєння практичних навичок з посадки укорінених живців та сіянців у шкільку

Мета заняття: Формування практичних навичок правильної посадки вкорінених живців і сіянців у шкільку. Засвоєння техніки перешколювання саджанців з відкритою кореневою системою і грудкою землі.

3.3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІТОПАТОЛОГІЯ»

3.3.1. Мета та завдання практики

Мета навчальної практики із фітопатології це професійна підготовка бакалаврів садово-паркового господарства в галузі захисту насаджень в урбоекосистемах від збудників інфекційних захворювань та несприятливих факторів навколишнього середовища.

Завдання практики:

1) ознайомлення студентів з морфологічними ознаками головних груп та типів хвороб декоративних рослин:

2) показати на прикладах вплив хвороб на погіршення стану, зниження стійкості, продуктивності насаджень декоративних рослин та їх захисних санітарно-гігієнічних властивостей;

3) ознайомити студентів із сучасними засобами та методами захисту

об'єктів садово-паркового господарства від хвороб;

4) навчити проводити фітопатологічне і санітарне обстеження насаджень та розробляти захисні заходи.

Проходження практики з дисципліни «Фітопатологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Розуміти теоретичні основи фітопатології на основі чого проводити фітосанітарний моніторинг культурфітоценозів садово-паркових об'єктів та давати кваліфіковану оцінку проблемній ситуації, яка складається. РН 4.2. Уміти використовувати знання з фітопатології для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства, враховуючи заходи із захисту рослин, забезпечувати їх екологічну та економічну ефективність і доцільність. РН 4.3. Володіти теоретичними знаннями про біоекологічні особливості фітопатогенів та поширення їх в часі та просторі, вміти застосовувати дані знання при технологічних

	<p>процесах вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.</p> <p>РН 4.4 На основі отриманих даних з фітопатології своєчасно проводити карантинні заходи, координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію підбору асортименту декоративних рослин за ознаками стійкості до збудників хвороб, пропонувати екологічно безпечні заходи захисту під час розробки технологічних процесів вирощування і догляду.</p>
<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>	<p>РН 5.1. Знати основні принципи і методи проведення фітопатологічного обстеження декоративних культур в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>РН 5.2. Володіти методами виявлення і обліку фітопатогенів та вміти ідентифікувати та класифікувати причини виникнення патології, на цій основі розробляти прогноз поширення і розвитку фітопатогенів.</p> <p>РН 5.3. Знати методи селекції на імунітет рослин до фітопатогенів, уміти підбирати асортимент декоративних рослин з підвищеною стійкістю до хвороб, що зводить до мінімуму проведення захисних заходів та значно знижує витрати на їх проведення, істотно зменшує забруднення навколишнього природного середовища й сприяє збереженню біологічного різноманіття.</p>
<p>ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 7.1 Уміти проводити збір фітосанітарної інформації та складати прогнози розвитку фітопатогенів, володіючи навичками працювати самостійно, та проявляти лідерські якості, оперативно реагувати на ситуацію, що складається. За обмеженого часу з наголосом фітопатологічні знання приймати рішення щодо захисту декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті об'єктів садово-паркового господарства.</p>

<p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p>	<p>РН 13.1. Уміти застосовувати набуті знання з фітопатології і злагоджено колективно вирішувати професійні завдання та приймати зважені рішення щодо засобів захисту декоративних рослин.</p> <p>РН 13.2 Вміти результативно працювати в колективі під час проведення фітопатологічного моніторингу декоративних культур в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>
--	--

3.3.2. Зміст практики

Тема 1. Проведення фітопатологічного обстеження насаджень

Тема 2. Встановлення поширення і причини масового поширення інфекційних та неінфекційних хвороб.

Тема 3. Розробити системи інтегрованого, біологічного захисту декоративних культур від основних хвороб .

Тема 4. Планування і проектування заходи по захисту насаджень садово-паркового господарства та освоєння техніки і способів захисту від основних хвороб.

Програма практики включає такі етапи роботи:

1. Планування та проведення фітопатологічного обстеження розсадника, культур молодняків, середньовікових, стиглих та перестійних насаджень;

2. Провести фітопатологічне дослідження і за допомогою визначників встановити збудників хвороб; вміти розпізнати головних збудників хвороб за окремими стадіями їх розвитку та за зовнішніми ознаками їх прояву на декоративних рослинах;

3. Запроектувати відповідну систему заходів боротьби з виявленими збудниками хвороб; організувати правильне зберігання насіння, отрутохімікатів, обладнання, визначити концентрацію та об'єм робочого розчину для обробітку відповідної площі;

4. Розробити технологічну карту по проведенню протруювання насіння, дезінфекції ґрунту, обпилювання або обприскування насаджень;

5. Розробити короткотерміновий, довготерміновий та багаторічний прогнози; вміти використовувати математичний апарат для оцінки факторів, які впливають на розвиток та поширення збудників хвороб;

6. Спланувати і спроектувати економічно та екологічно ефективні захисні методи боротьби з хворобами;

7. Складання звіту по завершенню практики.

3.4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕНТОМОЛОГІЯ»

3.4.1. Мета і завдання практики

Мета навчальної практики із ентомології професійна підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» з питань захисту насаджень від шкідників.

Завдання практики

- 1) навчитися розпізнавати комах шкідників за зовнішнім виглядом:
- 2) освоїти методологію проведення ентомологічного і санітарного обстеження насаджень, встановлювати пороги шкодо чинності комах:
- 3) навчитися розробляти ефективні агротехнічні, біологічні та хімічні заходи для боротьби з масовим розмноженням шкідників

Проходження практики з дисципліни «Ентомологія» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких ***загальних та спеціальних (фахових) компетентностей***:

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.4. Уміти дати кваліфіковану оцінку проблемній ситуації, яка складається після проведення фітосанітарного обстеження і виявлення чисельності шкідливих груп на тих чи інших рослинах. РН 4.5. Уміти планувати і проектувати заходи із захисту рослин проти шкідників, забезпечувати їх екологічну та економічну ефективність і доцільність.

<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>	<p>РН 5.1. Знати видовий склад шкідників декоративних культур, які розповсюджені на Україні та інших країнах світу.</p> <p>РН 5.2. Знати основні принципи і методи проведення фітосанітарного моніторингу декоративних культур в умовах комплексної зеленої зони міста.</p> <p>РН 5.3. Вміти визначити будь-яку фазу розвитку шкідника, (імаго, личинку, яйця), а також видову їх приналежність, фази розвитку шкідника, яка наносить пошкодження декоративній рослині.</p> <p>РН 5.4. Володіти методами виявлення і обліку шкідників на основі знань про динаміку та розвиток популяцій шкідливих видів.</p>
<p>ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>	<p>РН 10.1. Володіти методиками визначення ступеня шкодочинності окремих видів шкідників на декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та на газонах в культурфітоценозах об'єктів садово-паркового господарства, а на цій основі розробляти заходи обмеження поширення та розвитку шкідників.</p> <p>РН 10.2. Вміти проводити збір фітосанітарної інформації та складати прогнози поширення шкідників на декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та газонах.</p> <p>РН 10.3. Вміти організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та газонів із врахування фітосанітарного стану насаджень та прогнозу розвитку шкідливих організмів.</p> <p>РН 10.4. Надавати консультації під час проектування та реалізації заходів з вирощування садивного матеріалу в межах отриманих знань з ентомології.</p> <p>РН 10.5 Надавати консультації під час експлуатації садово-паркових об'єктів в межах отриманих знань з ентомології.</p>
<p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати</p>	<p>11.1 На основі даних ентомологічного обстеження своєчасно проводити заходи обмеження поширення та розвитку шкідливої ентомофауни.</p>

організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві	<p>11.2 На основі даних ентомологічного обстеження своєчасно проводити карантинні заходи.</p> <p>11.3 Вміти використовувати корисну ентомофауну як екологічно-безпечний для довкілля засіб контролю розвитку шкідників на території садово-паркових об'єктів.</p>
<p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p>	<p>РН 13.1. Вміти застосовувати набуті знання з ентомології і злагоджено колективно вирішувати професійні завдання та приймати рішення щодо вибору ефективних засобів захисту декоративних рослин.</p> <p>РН 13.2 Вміти результативно працювати в колективі під час проведення ентомологічного моніторингу декоративних культур в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>

3.4.2. Зміст практики

Тема 1. Проведення фітопатологічного обстеження насаджень

Тема 2. Встановлення поширення і причини масового поширення комах-шкідників.

Тема 3. Розробка системи інтегрованого, біологічного захисту декоративних культур від основних комах-шкідників.

Тема 4. Планування і проектування заходів захисту насаджень на території об'єктів садово-паркового господарства та освоєння техніки і способів захисту від основних комах-шкідників.

Програма практики включає такі види робіт:

1. Планування ентомологічного моніторингу, опрацювання методики ентомологічних обстежень, вивчення методів обліку чисельності комах-шкідників та прогнозування їх розвитку;
2. Встановлення видового складу шкідників за характером і типом пошкодження вегетативних органів, які вони наносять деревним породам, за зовнішнім виглядом імаго та за інших стадій їх розвитку;
3. Складання фенологічного календаря розвитку шкідників і на його основі розробка прогнозу розвитку шкідників в насадження садово-паркових об'єктів;
4. Розробка системи захисту декоративних культур від шкідників з використанням сучасних біологічних препаратів і інсектицидів, використання інтегрованих методів і засобів захисту насаджень на території садово-паркових об'єктів від шкідників, забезпечуючи екологічну та економічну ефективність і доцільність;
5. Складання студентом звіту за підсумками практики.

3.5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОЗЕЛЕНЕННЯ НАСЕЛЕНИХ МІСЦЬ»

3.5.1. Мета і завдання практики

Метою навчальної практики з дисципліни «Озеленення населених місць» є закріплення теоретичних знань з дисципліни, ознайомлення з видами та типами насаджень, здобуття практичних навичок зі якісного озеленення садово-паркових об'єктів різного функціонального призначення.

Завдання навчальної практики поглибити знання та сформувати практичні навички, а саме:

1. Знати і розуміти екологічне призначення зелених насаджень в урбанізованому середовищі населених місць;

2. Знати принципи та нормативні вимоги щодо розміщення зелених насаджень у населених місцях та вміти професійно вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства

3. Знати специфіку озеленення об'єктів садово-паркового господарства різного функціонального призначення.

4. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань відповідно до умов місцезростання в умовах комплексної зеленої зони населених місць.

5. Вміти підбирати асортимент деревних рослин відповідно до умов місцезростання та функціонального призначення садово-паркового об'єкту в озеленення населених місць.

Проходження практики з дисципліни «Озеленення населених місць», забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний

потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
<p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 4.1. Знати екологічне призначення зелених насаджень в урбанізованому середовищі населених місць; РН 4.2. Знати принципи та – нормати вні вимоги щодо розміщення зелених насаджень у населених місцях та вміти професійно вирішувати завдання з організації та ведення садово-паркового господарства РН 4.3.Знати специфіку озеленення об'єктів садово-паркового. РН 4.4. Вміти проектувати найпростіші садово-паркові об'єкти при озелененні населених місць з дотриманням нормативів, оформлювати проектні матеріали відповідно до вимог та виконувати необхідні розрахунки.</p>
<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>	<p>РН 5.1. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань відповідно до умов місцезростання в умовах комплексної зеленої зони населених місць. РН 5.2. Вміти підбирати асортимент деревних рослин відповідно до умов місця зростання та функціонального призначення садово-паркового об'єкту в озеленення населених місць.</p>
<p>ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права</p>	<p>РН 6.1.Знати , розуміти та використовувати на практиці Закон України «Про благоустрій населених місць» нормативні вимоги ДБН та інших нормативних актів щодо створення зелених насаджень та їх експлуатації.</p>

для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Виконувати чітко та якісно із знанням справи професійні завдання під час посадки рослин та в ході догляду за ними. РН 14.2. Удосконалювати технологію викопування транспортування та посадки деревних рослин, виходячи з конкретних умов з метою забезпечення приживлюваності рослин

3.5.2. Зміст практики

Тема 1. Обстеження об'єктів міського озеленення.

Тема 2. Благоустрої прилеглої території учбових корпусів і гуртожитків БНАУ

Тема 3. Вивчення особливостей створення паркових композицій.

3.6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «КВІТНИКАРСТВО»

3.6.1. Мета і завдання практики

Мета навчальної практики з дисципліни «Квітникарство»: вивчити сортимент декоративно-листяних та красиво-квітучих рослин незахищеного ґрунту, ознайомитись із прийомами створення квітників різного типу, набути практичні навички з розмноження, агротехніки вирощування квітникових рослин та догляду за квітниками.

Завдання практики:

- 1) Поглибити теоретичні знання з курсу «Квітникарство».
- 2) Ознайомитись із сучасними напрямками дизайну квітників на прикладі об'єктів озеленення в м. Біла Церква.
- 3) Сформуванню у здобувачів практичні навички з підбору асортименту декоративних трав'янистих рослин для озеленення міських та сільських територій різного призначення.
- 4) Вивчити способи розмноження однорічників, дворічників та багаторічників, технології вирощування та догляду за ними.

Проходження практики з дисципліни «Квітникарство» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких **загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:**

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.2. Здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК.8. Здатність безпечно використовувати агрохімікати й пестициди, беручи до уваги їх хімічні і фізичні властивості та вплив на навколишнє середовище.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН.4.1. Знати морфологічні, біологічні та екологічні особливості видів та сортів квітникових рослин.
ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.	РН. 5.1. Володіти методами ідентифікації, опису та класифікації декоративних рослин, що використовуються для створення квітників. РН.5.2. Уміти вирощувати розсаду квітникових рослин та культивувати їх у квітниках. РН 5.3. Підтримувати декоративність та стійкість квітників

	в умовах комплексної зеленої зони міста за рахунок своєчасного проведення агротехнічних заходів.
ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	РН 6.1. Знати вимоги ДБН, щодо планування і розміщення квітників, Правила догляду за насадженнями, нормативи приживлюваності розсади тощо. РН 6.2. Уміти оформляти документацію згідно нормативних вимог.
ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.	РН7.1. Володіти навичками проектування розбивки та закладки квітників з однорічних та багаторічних рослин, керувати колективом під час проведення цих робіт. РН 7.2. Вчасно та якісно створювати квітникові композиції різного призначенні і площі.
ПРН 8. Уміти кваліфіковано застосовувати технології вирощування посадкового матеріалу декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.	РН 8.1. Знати технології вирощування розсади квітникових рослин у відкритому і закритому ґрунті. РН 8.2. Уміти організовувати вирощування садивного матеріалу для квітників в умовах відкритого і закритого ґрунту.
ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.	РН 10.1. Проектувати квітники різного цільового призначення. РН 10.2. Складати технологічні карти вирощування садивного матеріалу для квітників. РН 10.3. Формувати квітники з однорічників і багаторічників відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовників.
ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.	РН 11. Координувати та удосконалювати виробничі процеси під час створення квітників їх експлуатації та під час вирощування садивного матеріалу.

<p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p>	<p>РН 12.1. Уміти складати технологічні карти догляду за квітниками тп розраховувати витрати часу на їх створення і обслуговування.</p>
<p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p>	<p>РН 13.1. Забезпечувати трудову і виконавську дисципліну в підпорядкованому колективі під час я і експлуатації завдань зі створення квітників</p>
<p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p>	<p>РН 14.1. Своєчасно і якісно виконувати поставлені завдання, забезпечувати керівництво підлеглими під час організації робіт з квіткового оформлення садово-паркових об'єктів.</p> <p>РН 14.2. Удосконалювати технологію створення квітників та їх експлуатації на основі знань біології та екології квітникових рослин</p>

3.6.2. Зміст практики

Тема 1. Весняне прибирання квітників (відкриття після зими і обрізка багаторічників та гарноквітучих кушів).

Мета: навчитись візуально визначати ступінь морозного пошкодження квітниково-декоративних багаторічників і засвоїти агротехнічні прийоми їх обрізування.

Тема 2. Підготовка ґрунту на квітниках під посів і посадки однорічних квітникових культур

Мета: навчитись практично готувати ґрунт використовуючи всі агротехнічні прийоми під посів і посадки однорічних квітникових культур.

Тема 3. Розбивка квітників

Мета: навчитись практично переносити проект квіткового насадження в природу на місцевості.

Тема 4. Посів одно-, дво- і багаторічних квітникових культур

Мета: навчитись проводити посів одно-, дво- і багаторічних квітникових культур в умовах закритого і відкритого ґрунту.

Тема 5. Технологія посадки розсади одно- і дворічних квітникових культур

Мета: освоїти технологію посадки розсади одно- і дворічних квітникових культур в умовах відкритого ґрунту.

Тема 6. Технологія розмноження багаторічних квітникових культур

Мета: засвоїти технологію розмноження багаторічних квітникових культур в умовах відкритого ґрунту.

Тема 7. Технологія догляду за одно-, дво- і багаторічними квітниковими культурами протягом вегетаційного періоду

Мета: засвоїти технологію догляду за одно-, дво- і багаторічними квітниковими культурами протягом вегетаційного періоду.

Тема 8. Вивчення асортименту квітниково-декоративних культур

Мета: Ознайомитись з видовим і сортовим різноманіттям квітниково-декоративних рослин в умовах промислової культури.

Тема 9. Вивчення асортименту квітниково-декоративних культур

Мета: ознайомитись з видовим і сортовим різноманіттям квітниково-декоративних рослин на науково-дослідній колекційній ділянці.

Тема 10. Вивчення форм квітникових насаджень. Ознайомлення з принципами кольорових поєднань та пропорційності при створенні квітникових насаджень

Мета: ознайомитись на практиці з формами квітникових насаджень та застосуванням при їх проектуванні принципів кольорових поєднань і пропорційності.

Тема 11. Вивчення асортименту квітникових рослин у закритому ґрунті та особливостей їх утримання

Мета: ознайомитись з асортиментом квітниково-декоративних рослин закритого ґрунту та особливостями їх утримання.

3.7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»

3.7.1. Мета і завдання практики

Мета навчальної практики з ландшафтної архітектури полягає у набутті студентами практичних навичок, необхідних для розробки ландшафтно-архітектурних проєктів: формуванні умінь аналізувати та формувати об'ємно-просторові архітектурні композиції, аналізувати функціональне зонування території архітектурних об'єктів, як основу для ландшафтно-планувального рішення, визначати форми використання природних та антропогенних структурних елементів і компонентів ландшафту для організації садово-паркових об'єктів; вивчити методи практичного польового дослідження ландшафтів та вміти аналізувати одержані матеріали, співвідносити свої проєктні рішення з історією та традиціями місцевості.

Завдання:

1. Ознайомлення з об'єктами ландшафтної архітектури на території м. Біла Церква.
2. Формування умінь аналізувати компоненти ландшафту та структури об'ємно-просторових ландшафтних композицій.
3. Навчити студентів проводити функціональне зонування садово-паркових об'єктів.
4. Засвоїти методику аналізу території об'єкту за ступенем освітлення.

Проходження практики з дисципліни «Ландшафтна архітектура» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК.3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.4. Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.

СК.5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК.7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
<p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 4.1 Знати особливості та класифікувати садово-паркові композиції за стилем. РН 4.2. Уміти класифікувати компоненти садово-паркового ландшафту</p>
<p>ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.</p>	<p>РН 5.1. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації видів насаджень та типів ландшафтів. РН 5.2. Володіти навиками аналізу картографічних матеріалів, планів розвитку населених пунктів, і тому числі зелених зон.</p>
<p>ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p>	<p>РН6.1. Знати вимоги Закону України «Про благоустрій населених місць», постанов кабінету міністрів та інших органів влади, а також ДБН, що регулюють питання ландшафтного будівництва.</p>
<p>ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>РН 71.1. Володіти навичками розробляти графічні документи і пояснювальні записки до них під час розробки планів озеленення і благоустрою садово-паркових об'єктів.</p>
<p>ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи ...та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і</p>	<p>РН 10.1. Володіти навиками розробки проектів озеленення і благоустрою об'єктів садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і</p>

ВИМОГ ЗАМОВНИКА	ВИМОГ ЗАМОВНИКА
ПРН 13. Результативно працювати у колективі.	РН 13.1. Результативно працювати в колективі під час проектування та будівництва садово-паркових об'єктів.
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Виконувати чітко та якісно професійні завдання під час проектування та будівництва садово-паркових об'єктів, намагатись удосконалити проекти, навчати інших

3.7.2. Зміст практики

Тема 1. Ознайомлення з природними і антропогенними елементами ландшафтів, навчитись визначати функціональні зони об'єктів ландшафтної архітектури.

Мета. Ознайомлення студентів з характерними природними та антропогенними елементами ландшафтних об'єктів в регулярному, ландшафтному та змішаному стилях. Визначити функціональні зони парку, його центр, композиційну вісь, ландшафтні райони. Навчитись визначати пейзажну картина, її центр, передній план і обрамлення.

Тема 2. Ознайомлення з ландшафтним поліфункціональним комплексом, аналіз композиції парку.

Мета. Ознайомлення студентів з характерними природними та антропогенними елементами ландшафтного поліфункціонального ландшафтного об'єкту та проведення аналізу його композиційного рішення

Тема 3. Вивчити функціональні зони парків різних рівнів: Центрального міського, мікрорайонного, меморіального, скверу. Ознайомитись з ландшафтними елементами та архітектурними формами

Мета. Ознайомлення студентів з міськими парками різного рівня, навчитись аналізувати функціональне зонування території об'єктів архітектурної архітектури, як основу для ландшафтно-планувального рішення. Вивчити основні принципи формування ландшафтного об'єкту.

Тема 4. Ознайомлення зі структурними комунальними підрозділами БМР з питань містобудування, архітектури та благоустрою міста. Ознайомлення з проєктами об'єктів ландшафтної архітектури, відвідування архітектурних студій та майстерень.

Мета. Відвідування структурних комунальних підрозділів БМР з питань містобудування, архітектури та благоустрою м. Біла Церква. Ознайомлення студентів з проектною документацією об'єктів, нормативною літературою. Вивчення порядку розробки проєктів та їх погодження. Знайомство із місцевими архітектурними студіями та майстернями, зустріч з роботодавцями.

Тема 5. Оформлення звітів за навчальну практику.

Короткі методичні вказівки. Студенти систематизують отриману інформацію, фотографії об'єктів, ескізи, розробляють схеми оглянутих ландшафтних об'єктів, роблять їх опис та готують звіт - презентацію.

3.8. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНЬ «САДОВО-ПАРКОВЕ БУДІВНИЦТВО»

3.8.1. Мета і завдання практики

Мета практики – закріплення теоретичних знань студентів у виробничих умовах, набуття і поглиблення практичних вмінь виконувати різні види робіт що пов'язані зі створенням та обслуговуванням садово-паркових об'єктів.

Завдання практики:

1. Ознайомитися з планувальною структурою. Особливостями розміщення, влаштування та функціонування гідротехнічних споруд, малих архітектурних форм, площинних споруд на території дендропарку «Олександрія» НАН України.
2. Засвоєння методики та принципів перелпроектного обстеження об'єкта, складання опорного плану за результатами геодезичного знімання та інвентаризації насаджень на території об'єкта.
3. Набуття практичних навичок зі створення рокарію. Підбір і посадка рослин для рокарію.
4. Ознайомлення з особливостями будівництва паркових доріжок з твердим і покращеним покриттям. Формування практичних навичок будівництва доріжок та розрахунку кошторисів вартості матеріалів і робіт під час будівництва.
5. Формування навичок, викопування. Пересадки та посадки деревних рослин різних видів з грудкою землі.
6. Засвоєння практичних навичок догляду за доріжками, майданчиками гідротехспорудами, малими архітектурними формами та насадженнями та газонами і квітниками.
7. Ознайомлення з ландшафтними композиціями, малими архітектурним формами та досвідом догляду за насадженнями в ландшафтному парку с. Буки Сквирського району.
8. Ознайомлення з особливостями парку, що створений в японському стилі, розарію та квіткового партеру на прикладі японського саду в НБС ім. М.М. Гришка в м. Київ.
9. Сформувані навички підготовки ґрунту під посів газону чи укладку рулонного газону.
10. Закріпити навички проведення санітарних, омолоджувальних та формувальних обрізок дерев та кущів.

Проходження практики з дисципліни «Садово-паркове будівництво» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» таких **загальних та спеціальних (фахових) компетентностей**

ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК.3. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК.6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

СК.4. Здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства.

СК.5. Здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.

СК.7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

СК.9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

СК.11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів.

Очікувані результати практики

Символ результатів навчання за спеціальністю «Садово-паркове господарство» відповідно до ОП	Результати навчання внаслідок проходження навчальної практики
ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	РН 2.1. Постійно удосконалювати свою кваліфікацію, цікавитись передовим досвідом та науковими здобутками, прагнути до самоорганізації та самоосвіти
ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.	РН 3.1. Володіти навиками літературного пошуку та аналізу літературних джерел українською та іноземними мовами, використовувати ці навички під час підготовки рефератів, наукових повідомлень, виконанні курсових проектів.
ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.	РН 4.1. Володіти знаннями та на навичками, що дозволяють кваліфіковано проектувати, будувати та обслуговувати садово-паркові об'єкти.
ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.	РН 5.1. Знати біологічні, екологічні особливості декоративних рослин та їх угруповань, уміти їх ідентифікувати, класифікувати та вирощувати і формувати в умовах комплексної зеленої зони міста, забезпечуючи їх стійкість і стабільність, і довговічність.
ПРН 6. Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.	РН 6.1. Знати та використовувати в практичній роботі вимоги законів України, постанов Кабінету міністрів України, нормативних документів виданих іншими державними органами, що стосують проектування, ландшафтного будівництва та експлуатації садово-паркових об'єктів
ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування	РН 7.1. Володіти навичками самостійної роботи, проявляти лідерські якості під час спілкування з замовниками, розробки проектів, виконання робіт з будівництва та

<p>декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p>	<p>експлуатації садово-паркових об'єктів. РН 7.2. Мати навички виконання будь яких робіт пов'язаних з будівництвом та експлуатацією садово-паркових об'єктів, брати на себе відповідальність та забезпечувати високу якість робіт, керуючи колективом виконавців, показувати власний приклад.</p>
<p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>	<p>РН 9.1. Уміти розробляти робочі проекти будівництва садово-паркового об'єкту, складати кошториси на матеріали та види виконуваних робіт на основі графічних креслень конструктивних елементів. РН.9.2. Проектувати і формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>
<p>ПРН 10. Проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p>	<p>РН 10.1. Уміти кваліфіковано, відповідно до проекту, розбивати та формувати квітники, міксбортери і групи за участі трав'янистих і квітникових рослин відкритого і закритого ґранту. Рн.10.2. Скласти технологічні карти, календарі цвітіння, плани створення квітників, декоративних груп , міксбортерів.</p>
<p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.</p>	<p>РН. 11. 1. Володіти професійними знаннями і навиками для координації, кооперації, інтегрування виробничої діяльності під час будівництва садово-паркових об'єктів. РН 11.2. Уміти координувати роботу субпідрядних організацій під час будівництва або ремонту садово-паркового об'єкта.</p>
<p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p>	<p>РН 12.1. Уміти розраховувати графіки проведення будівельних робіт, графіки завезення будівельних</p>

	матеріалів під час організації садово-паркового будівництва. РН.12.2. Володіти навичками розрахунку потреби в робочій силі, планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.
ПРН 13. Результативно працювати у колективі.	РН 13.1. Відповідально відноситися до своїх обов'язків, вчасно і якісно виконувати поставлені завдання, дотримуватися правил трудового розпорядку і дисципліни на робочому місці. РН 13.2. Забезпечувати технологічну і виконавську дисципліну у підлеглих, контролювати якість виконуваних робіт
ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.	РН 14.1. Чітко, якісно із знанням справи виконує професійні завдання під час будівництва садово-паркових об'єктів, удосконалювати технологічні процеси, навчати інших.

3.8.2. Зміст практики

Тема 1. Вивчення планувальної структури, особливостей влаштування гідротехнічних споруд, малих архітектурних форм, підпірних стінок, східців та дорожнього покриття та різних видів насаджень в дендропарку «Олександрія» НАН України.

Мета: Ознайомлення з планувальною структурою, особливостями влаштування і функціонування гідротехнічних споруд, малих архітектурних форм, інженерних споруд на території парку пам'ятки садово-паркового мистецтва ДП дендропарк «Олександрія» НАН України.

Тема 2. Вивчення особливостей ландшафтного облаштування ботанічного саду БНАУ, здійснення ландшафтного обстеження та інвентаризації об'єкта, складання опорного плану об'єкта.

Мета заняття навчитися проводити ландшафтний аналіз території та інвентаризацію насаджень під час виготовлення опорного плану об'єкта.

Тема 3. Будівництво (реконструкція) рокарію

Мета заняття формування навиків будівництва (реконструкції) рокарію.

Тема 4. Озеленення рокарію, догляд за рослинами в кам'янистих садах. Посадка рослин з відкритою і закритою кореневою системою.

Мета заняття закріпити теоретичні знання асортименту рослин, що

використовується під час оформлення скельних садів, сформувати навички правильно викопувати та висаджувати рослин із відкритою і закритою кореневою системою.

Тема 5. Засвоєння практичних навичок з догляду за доріжками, гідротехспорудами, малими архітектурними формами та насадженнями та газонами і квітниками

Мета закріплення теоретичних знань та формування практичних навичок догляду за доріжками, майданчиками, гідротехспорудами, малими архітектурними формами, багаторічними зеленими насадженнями, газонами і квітниками.

Тема 6. Ознайомлення з ландшафтними композиціями, малими архітектурним формами та досвідом догляду за насадженнями та газонами в ландшафтному парку с. Буки Сквирського району

Мета ознайомитися з досвідом формування та експлуатації ландшафтних композицій, малих архітектурних форм та насаджень на території ландшафтного парку в с. Буки Білоцерківського району.

Тема 7. Ознайомлення з ландшафтними композиціями, малими архітектурним формами та досвідом догляду за насадженнями та іншими компонентами ландшафту в ландшафтному парку «Острів сакур» в смт. Володарка Білоцерківського району

Мета ознайомлення з досвідом створення та експлуатації приватного ландшафтного парку «Острів сакур» в смт. Володарка Білоцерківського району.

Тема 8. Проведення геодезичного знімання території за допомогою геодезичних приладів, інвентаризації насаджень та виготовлення опорного плану

Мета закріпити теоретичні знання та сформувати практичні навички проведення передпроектного обстеження території із її топографічним зніманням за допомогою геодезичних приладів, проведення інвентаризації насаджень та виготовленням опорного плану об'єкта.

РОЗДІЛ IV. ВИРОБНИЧА БАКАЛАВРСЬКА ПРАКТИКА

4.1. Мета і завдання практики

Мета практики - закріплення і поглиблення теоретичних і практичних знань, отриманих студентами в ході лекційних і практичних занять під час практичної роботи на підприємстві. Ознайомлення з особливостями роботи на садово-паркових об'єктах та в розсадниках на посадах робітників, бригадирів, майстрів, фахівців.

Завдання виробничої практики:

1. Вивчення організаційної структури підприємства, бази практики, як об'єкта садово-паркового господарства, аналіз особливостей функціонування структурних підрозділів (Подається у вигляді схем);
2. Закріплення практичних навичок виконання базових технологічних операцій під час роботи на посадах робітничих професій на підприємстві;
3. Вивчення складу та стану дендрофлори садово-паркового об'єкту балансоутримувачем якого є підприємство - база практики.
4. Дослідження заселеності декоративних рослин шкідниками та враження хворобами, ідентифікація шкідників та збудників хвороб.
5. Ознайомлення з технологіями розмноження і вирощування садивного матеріалу в розсадниках та садових центрах, а також особливостями його реалізації.
6. Участь в проведенні ландшафтної таксації й інвентаризації насаджень чи інвентаризації садивного матеріалу, ознайомлення з особливостями оформлення документів.
7. Набуття практичних навичок монтажу автоматичних систем зрошення, викопування крупномірного садивного матеріалу з грудкою землі, посадки дерев та кущів тощо.

4.2. Зміст практики

В ознайомлювальній частині практики даються загальні уявлення про характер виробництва і структуру господарської діяльності. Перед початком практики всі студенти обов'язково повинні пройти на підприємстві інструктаж з техніки безпеки, загальний інструктаж з пожежної безпеки, а також інструктаж з правил внутрішнього розпорядку й окремих особливостей режиму роботи на даному підприємстві та в умовах надзвичайних ситуацій.

Розподіл по місцях практики і керівництво всією практикою здійснюється представниками від університету разом із фахівцем з підготовки кадрів підприємства, а на конкретному робочому місці - у відділах і службах спеціально призначеним фахівцем (інженерно-технічним працівником), що має базову вищу професійну освіту.

Перша частина практики передбачає загальне ознайомлення студентів з його виробничою і організаційною структурою. Докладніше досліджуються підрозділи, вказані в індивідуальному завданні.

Друга частина виробничої практики присвячується виконанню робіт

відповідно до поставлених завдань на робочому місці, набуттю практичних професійних навичок у процесі ландшафтного будівництва чи обслуговування садово-паркових об'єктів. Нижче наводиться перелік обов'язкових типових питань, які вивчаються і засвоюються студентами під час проходження виробничої практики і оформлення звіту з практики.

Студенти - практиканти зобов'язані:

1. Вивчити структуру бази практики як об'єкта ландшафтно-архітектурної, описати природно-історичні і природно-кліматичні умови району розташування підприємства; навести загальні відомості про підприємство, використання земельних ресурсів; ознайомитися з веденнями виробничої діяльності та особливостями екологічної ситуації.

2. Приймати участь у плануванні і організації технологічних процесів садово-паркового і ландшафтного будівництва.

3. Використовувати наявну нормативно-директивну базу для раціонального виконання технологічних процесів.

4. Здійснювати вибір найбільш прогресивних технологій виробничих процесів, раціоналізувати існуючі виробничі процеси з урахуванням наявної нормативної бази.

5. Проводити спостереження, вимірювання під час наукових експериментів, аналізувати результати і формулювати висновки, брати участь у виконанні окремих розділів наукових досліджень.

6. Оцінювати виробничі і невиробничі витрати, ефективність виробництва і проектів, що розробляються.

7. Закріпити набуті раніше практичні навички з виконання робіт із розмноження, вирощування, формування і викопування садивного матеріалу, догляду за квітниками, газонами, кущами і деревами, удосконалити уміння користуватися геодезичними приладами та інструментами під час ландшафтно-таксації.

Матеріал, який необхідно зібрати для звіту

Під час виробничої практики студент, який навчається за спеціальністю 206 - Садово-паркове господарство повинен ознайомитися з архітектурно-планувальною та ландшафтною організацією об'єктів садово-паркового господарства або будівництва, навчитися створювати композиції з деревної та чагарникової рослинності, засвоїти агротехнічні прийоми створення квітників, газонів та проводити догляд за ними, аналізувати економічні умови і результати виробничо-фінансової діяльності організації і підприємств, де він проходить практику і відобразити їх у звіті у відповідних розділах.

За період проходження практики студентам слід зібрати наступний матеріал, який буде використаний ними під час написання звіту:

1. Загальну характеристику підприємства (організації), де студент проходить практику: історія підприємства, спеціалізація виробництва, наявні трудові ресурси та їх використання, організація і структура виробництва, фінансова характеристика підприємства, економічні зв'язки тощо.

2. Відомості про клімат: температура повітря (максимальна, мінімальна,

середня), дата весняних або осінніх заморозків, сума активних температур, напрям вітру тощо. Дані про геологічні, гідрологічні і ґрунтові умови місця розташування підприємства; матеріали щодо підземних комунікацій, технологічні карти на вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті.

3. Отримати копію генерального плану об'єкта (розміщення насаджень, теплиць, парників, розсадників тощо).

4. Відомості про пестициди, біологічно активні речовини, які використовують у технологічних процесах.

5. Перелік машин та механізмів, які використовуються під час технологічних процесів.

6. Асортимент рослин, які використовуються для створення газонів, квітників, альпійських гірок, композицій з деревно-чагарникової рослинності, з визначенням їх морфологічних характеристик.

7. Технологічні карти створення різних типів газонів, квітників, догляду за ними та боротьби зі шкідниками та хворобами.

8. Вивчити досвід проведення агротехнічних, біологічних та хімічних заходів боротьби зі шкідниками та хворобами декоративних рослин.

9. Проаналізувати основні економічні показники вирощування декоративних культур, створення садово-паркових об'єктів: собівартість садивного матеріалу, кошториси на виконання робіт, рентабельність виробництва тощо.

У період виробничої практики, залежно від місця проходження і можливостей підприємства, що пов'язано з його спеціалізацією, необхідно забезпечити набуття практичних навичок і закріплення теоретичного матеріалу з наступних дисциплін:

Ландшафтна таксація. Ознайомитися з технологічними нормативами робіт з обліку насаджень, набути навички користування таксаційними приладами та інструментами. Засвоїти особливості геометричної будови перетину стовбура та визначення площі поперечних перетинів стовбурів. Виконувати таксаційні виміри діаметру, висоти окремо зростаючих дерев та діаметру, довжини зрубаних дерев, окремих сортиментів із занесенням даних у картку пробної площі чи карту модельного дерева. Визначати об'єм стовбура зрубаного дерева та вихід сортиментів лісотаксаційними методами в польових та камеральних умовах. Обчислювати різні види приросту окремого дерева, проводити аналіз ходу росту деревного стовбура, обчислювати приріст за запасом наявного деревостану. Згідно з вимогами нормативних документів та сучасними методиками закладати в натурі різні за способом, формою та призначенням пробні площі для отримання таксаційної характеристики насаджень.

Декоративне розсадництво з основами насінництва. Проводити паспортизацію насіння посівного призначення. Визначати посівні якості насіння (чистота, маса 1000 насінин, схожість, життєздатність та доброякісність). Вміти одержувати насінневий матеріал із шишок, сухих та соковитих плодів. Встановлювати строки посіву, норми висіву і глибину загортання насіння.

Розробляти схеми висіву насіння та застосовувати ефективні агротехнічні прийоми вирощування садивного матеріалу в теплицях, розсадниках, відкритих площах відповідно до нормативних вимог. Вміти підготувати насіння різних порід до посіву, укорінювати живці, користуватися біологічно активними речовинами. Підбирати сівозміни для шкільного відділень розсадників у різних ґрунтово-кліматичних умовах. Складати технологічні карти вирощування декоративних деревних культур та розсади трав'яних культур: підбирати асортимент, добрива, встановлювати норми поливу тощо. Проводити інвентаризацію садивного матеріалу, визначати його кількість та якісні показники. Ознайомитися з сучасними методами отримання садивного матеріалу, наприклад такого, як мікроклональне розмноження, вирощування садивного матеріалу в контейнерах тощо. Враховуючи біологічні особливості деревних порід проводити різні види щеплення в теплицях, розсадниках, насадженнях, використовуючи спеціальні інструменти та матеріали і розроблені рекомендації.

Фітопатологія. Проводити облік ураженості вегетативних та генеративних органів декоративних деревних та квітникових рослин фітопатогенними організмами (грибами, вірусами, бактеріями, фітоплазмами). Визначати необхідні методи захисту об'єктів садово-паркового будівництва від збудників хвороб. Використовуючи фітопатологічні довідково-методичні матеріали, проводити визначення основних збудників фітозахворювань та оцінювати санітарний стан насаджень відповідно до вимог санітарних правил. На підставі діючих методик та положень шляхом огляду діагностувати хвороби насіння і сіянців, визначати ступінь зараженості ґрунту теплиць, розсадників та лісокультурних ділянок хворобами із занесенням даних у відповідні відомості. Використовувати новітні методики проведення заходів з метою попередження руйнування деревини в разі заселення дерева руйнівними грибами. Надавати оцінку санітарному стану паркових і лісопаркових насаджень, проводити їх оздоровлення, враховуючи знання про індивідуальний розвиток та біологію збудника хвороби.

Ентомологія. Застосовувати сучасні технології проведення комплексу робіт із захисту деревини від руйнування на лісосіках та верхньому складі з урахуванням біологічних особливостей деревних порід та технічних шкідників. Проводити оцінку санітарного стану лісових і паркових насаджень та здійснювати санітарно-оздоровчі заходи у відповідності з санітарними правилами, методами і технологіями, які враховують біологічні особливості розвитку комах шкідників. Уміти за допомогою довідників, методичних розробок викладачів кафедри визначати видову приналежність шкідників та згідно з існуючими нормативами давати оцінку санітарному стану лісонасаджень. Проводити облік чисельності шкідників хвої та листків. Контролювати санітарний стан розсадників, теплиць на заселеність комахами-шкідниками. Визначати видовий склад ґрунтової ентомофауни.

Дендрологія. Визначати видовий склад насаджень на територіях, які підлягають обстеженню, проводити їх екологічний та морфологічний аналіз. Встановлювати певні фенологічні фази індивідуального розвитку, за

необхідності складати феноспектри садово-паркових груп. Проводити діагностику життєздатності деревних рослин, інвентаризацію деревних насаджень. На основі довідково-методичних матеріалів і нормативних документів визначати візуально в польових умовах та за даними пробних площ у камеральних умовах, дендрологічні, морфологічні, едафічні, фітоценотичні та екологічні характеристики компонентів насадження: деревостану, підліску, підросту. Визначати рясність цвітіння та плодоношення деревних, чагарникових і трав'янистих рослин методами окомірної оцінки та кількісного обліку за існуючими методиками.

Лісознавство. Використовуючи шкали оцінки успішності природного поновлення, проводити облік самосіву і підросту деревних порід на лісосіках та під наметом насаджень для обґрунтування шляхів лісовідновлення. Ознайомитися з діючими положеннями і рекомендаціями щодо створення і формування лісонасіневих плантації вегетативного і насінневого походження для тривалої заготівлі цінного за спадковими властивостями насіння деревних порід, прийняти участь в їх обстеженні в натурі та практикою занесення даних на них у паспорти відповідної форми. На основі оцінки стану насаджень відповідно до існуючих положень і рекомендацій проводити заходи щодо збереження самосіву і підросту та сприяння природному поновленню основних лісотвірних порід під наметом насаджень і на лісосіках з метою постійного виконання лісом середовищевірних функцій і формування біологічно стійких високопродуктивних лісостанів. На основі нормативних документів проводити інвентаризацію на ділянках, де створені лісові культури.

Квітникарство. Ознайомитися з асортиментом декоративних квіткових однорічних, дворічних та багаторічних рослин, що використовуються в озелененні, їх морфологічними характеристиками, особливостями їх росту і розвитку, вимогами до умов зростання; охарактеризувати особливості насінневого та вегетативного розмноження квітникових культур. Опанувати методи створення квітників: їх планування, перенесення в природу, організацію догляду за квітниками. Вивчити специфіку зрізу квітникових культур, методи збереження квітникової продукції. Ознайомитися з технологією створення кам'яних садів. Закріпити отримані під час лекційних та практичних занять знання і вміння, проводити підготовку ґрунту під квітникові насадження, вирощувати розсаду декоративних квіткових рослин, засвоїти техніку розмноження вегетативним та насінневим способами, регулювати ростові процеси та розвиток квітниково-декоративних рослин із використанням фізіологічно активних речовин тощо.

Рослини закритого ґрунту. Ознайомитися з основними теоретичними положеннями технології вирощування декоративних рослин у теплицях, парниках та оранжереях, організацією процесу вирощування промислових декоративних культур. Вивчити технологію вирощування квітів на зріз, а також розмноження, дорощування та передпродажну підготовку горщечкової продукції в умовах теплиць. Студенти повинні вміти організовувати технологічні процеси, впливати на їх ефективність та здійснювати контроль

робіт із вирощування декоративних рослин в умовах закритого ґрунту, виконувати базові експериментальні роботи, узагальнювати та систематизувати їх результати.

Під час проходження практики студент повинен проаналізувати такі аспекти роботи підприємства як охорона праці та навколишнього середовища.

Охорона праці. Студент-практикант ознайомлюється зі службою охорони праці та формами контролю за технікою безпеки на підприємстві (базі проходження практики), набуває навички проведення навчальних та поточних інструктажів із техніки безпеки з працівниками при проведенні робіт зі створення об'єктів садово-паркового господарства та догляду за ними. Студент детально опановує заходи протипожежної безпеки на підприємстві, контролю санітарно-гігієнічного стану, надає рекомендації щодо удосконалення технології створення об'єктів зеленого будівництва й отримання садивного матеріалу з метою ліквідації небезпечних ланок роботи.

Екологічний стан господарства. Студент-практикант вносить пропозиції керівництву організації, де він проходить виробничу практику щодо охорони навколишнього середовища. Бере участь у розробці плану заходів з охорони природи, що включає розділи: охорона земель, охорона води, охорона атмосфери. Проводить бесіди з питань охорони природи з робітниками підприємства.

Особиста участь студента в технологічних процесах

За період виробничої практики студент зобов'язаний засвоїти практичні питання щодо:

- проведення інвентаризації деревних насаджень, визначення їх видового складу;
- оцінки санітарного стану та визначення збудників хвороб;
- створення газонів, квітників та інших об'єктів зеленого будівництва та догляду за ними;
- проведення паспортизації насіння посівного призначення, підготовки їх до посіву, розрахунок норми висіву при створенні газонів;
- користування лісо-таксаційними приладами та інструментами.

У зв'язку з цим студент-практикант повинний прийняти особисту участь у наступних видах робіт:

- детальному дослідженні ділянки, на якій планується створення об'єктів садово-паркового господарства;
- складанні інвентарної відомості певного об'єкту лісового господарства із зазначенням вікового та санітарного стану рослинних об'єктів (за необхідністю зазначити збудників хвороб та комах-шкідників), їх видового складу, фенологічних фаз;
- підбору асортименту рослин для створення квітників, газонів, альпійських гірок, розробці системи заходів догляду за ними;
- закладанні квітників, газонів або альпійських гірок, користуючись власним досвідом, порадами керівника практики, методичними рекомендаціями;
- догляду за створеними садово-парковими об'єктами;

- підготовці насіння до посіву;
- визначенні якостей насіння (чистота, маса 1000 насінин, схожість, життєздатність, доброякісність тощо).

Науково-дослідна робота

У період проходження виробничої практики студент відповідно до індивідуального завдання, що видає керівник практики від навчального закладу (кафедри садово-паркового господарства), зобов'язаний провести польові дослідження (розсадник, лісовий фітоценоз, заповідник, парк тощо) або у закритих приміщеннях (теплиці, оранжереї), результати яких стануть матеріалом для виконання випускної роботи. Тема, схема дослідження і методики його виконання узгоджується з керівником від кафедри перед виїздом студента на виробничу практику. Під час проходження практики в певній установі студенту необхідно зібрати дані про новітні технології вирощування садивного матеріалу деревних і квітникових декоративних рослин; застосування біологічно активних речовин; використання комп'ютерних програм під час обліку деревостану тощо

Основні результати проведення дослідів потрібно показати у відповідному розділі звіту з практики.

РОЗДІЛ V. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

Звіт про практику оформляється згідно робочого зошиту.

Головні вимоги до звіту: аналітичний підхід, критичний характер подачі матеріалів, конкретність, послідовність, достатня повнота. Звіт не повинен носити описовий „книжковий” характер. У ньому повинні бути визначені особисті судження і погляди автора звіту. Матеріали звіту викладаються за розділами у послідовності, вказаній у програмі. Загальний обсяг звіту має бути не більше 40 сторінок друкованого тексту. Звіт з практики повинен містити наступні структурні елементи.

Титульний аркуш

Зміст

Завдання на практику

Вступ. У вступі висвітлюється мета і завдання практики, вказується місце її проходження, актуальність теми, що виконується студентом під час виробничої практики за індивідуальним завданням.

1. Загальна характеристика підприємства (організації) бази виробничої практики: підприємство зеленого господарства, розсадник, заповідник, лісгосп, дендропарк, ботанічний сад, ландшафтний парк. Аналізують розміщення об'єкта, вказують його місце у структурі міста (області), характеризують насадження навколо об'єкту, показують структуру управління, здійснюють історичний аналіз, описують стилістичні особливості і характер парку, теплиць, структуру розсадника, аналізують забезпеченість машинами і механізми, трудовими ресурсами тощо.

Розташування підприємства визначається географічними координатами, а лісокультурний район встановлюється згідно з районуванням України, розробленим Б.Й. Логгіновим.

Надається стисла санітарно-гігієнічна характеристика району, наявність джерела шкідливих газів, пилу та інших факторів, ступінь шкідливості.

2. Ґрунтово-кліматичні умови території

2.1. Геологія і гідрологія: стисла характеристика рельєфу, висота над рівнем моря, водойми і водні потоки, вихід гірських порід, глибина і режим ґрунтових вод тощо.

Рельєф описується за такою схемою: положення відносно рівня моря, загальний опис місцевості і форми мікрорельєфу, наявність ерозійних процесів.

2.2. Клімат: середньомісячна температура повітря, середня мінімальна і максимальна температура повітря, сезонна і річна кількість опадів, відносна вологість повітря, число похмурих і сонячних днів, сила вітру, напрямок за сезонами, можливість суховіїв та посух, промерзання ґрунту, товщина снігового покриву та характер його накопичення, час повного сходження снігового покриву.

Для характеристики кліматичних умов слід використовувати дані кліматичних довідників України або результати багаторічних спостережень найближчої до підприємства метеорологічної станції.

2.3. Ґрунти та глибина залягання ґрунтових вод. Ґрунтово-гідрологічні

умови характеризуються: основними типами ґрунтів, глибиною залягання ґрунтових вод. Виявляють належність ґрунтів до відповідної класифікації, наводять їх стислу характеристику з зазначенням вмісту елементів живлення, гумусу, кислотності, засоленості, лужності тощо. Переважаючі типи ґрунтів описують за генетичними горизонтами з наведенням їх механічного складу.

2.4. Тривалість вегетаційного періоду, час настання осінніх заморо-зків, кінець весняних приморозків. Указують середньо-багаторічну тривалість вегетаційного періоду та час настання перших осінніх та останніх весняних заморозків за багаторічними даними. За можливості характеризують вегетаційний період року проведення практики, вказуючи дати настання основних фенологічних фаз рослин.

3. Графічні матеріали. В графічній частині звіту надаються такі матеріали: *карти* досліджуваної території з нанесенням на них джерел викидів і скидів, виділенням пріоритетних джерел забруднення повітряного та водного басейнів.

роза вітрів - це графічне зображення повторюваності напрямків, швидкості вітру в даному пункті за певний період (рік, сезон, місяць, декада тощо). Роза вітрів являє собою векторну діаграму, довжина променів якої пропорційна повторюваності по румбах. Повторюваність по румбах помічається цифрою на промені, а повторюваність штилів помічається в центрі кола рози.

генеральний план об'єкту (розміщення парників, розсадників, теплиць тощо).

Під час проходження практики в лісовому господарстві, заповіднику, розсаднику, лісопарку окремі етапи створювання насаджень, технології вирощування садивного матеріалу слід ілюструвати фотографіями, схемами, рисунками, таблицями.

4. Аналіз рослинності (асортимент декоративних деревних і квітникових рослин, газонних трав). Якщо *практика проходить у лісовому господарстві, заповіднику, лісопарку, парку* надається аналіз структури та динаміки фітоценозу і оцінка його стану, проводиться таксаційно-фітоценотична оцінка фітоценозів.

5. Аналіз технології вирощування садивного матеріалу та догляду за насадженнями в даному господарстві

5.1. Ботанічний опис вказаного виду (видів роду). Вказують систематичну приналежність культури, характеризують морфологічні особливості стебла, пагонів, листків, коренів, глибину та характер розміщення коренів у ґрунті, будову квіток, плодів, насіння, описують терміни цвітіння та плодоношення.

5.2. Декоративні форми. Описуються декоративні форми, які розмножують і вирощують в розсаднику, їх особливості, застосування в озелененні.

5.3. Аналіз технології вирощування обраної декоративної культури в даному господарстві.

5.3.1. Способи розмноження вказаної форми. Описують всі можливі способи розмноження культури (насіньове, вегетативне).

5.3.2. Вирощування розсади (для квітникових рослин), сіянців і саджанців (для деревних рослин). Характеризується насінництво даної культури, посів

насіння у ґрунт або у парники, догляд за розсадою або

5.4. *Особливості посадки і вирощування культури на місті постій - ного зростання*. Описують особливості підготовки ґрунту під культуру, садіння з урахуванням екологічних вимог, підживлення, полив тощо.

5.5. *Хвороби і шкідники*. Описують хвороби і шкідників культур, вказують кількість на рослині, засоби боротьби з ними. Проводять фітопатологічну експертизу. Зразок заповнення бланків наведено у додатках.

5.6. *Технологічна карта виробництва садивного матеріалу вказаної форми* (перелік агротехнічних прийомів із зазначенням необхідних матеріалів, трудових ресурсів та механізмів). Здійснюється згідно наведеної форми, враховуючи зміни цін на технологічні операції, насіння, садивний матеріал тощо.

Висновки і пропозиції

У висновках і пропозиціях практикант викладає особисті висновки про діяльність організації, в якій він проходив виробничу практику і вносить пропозиції, які, на його думку, варто впроваджувати для покращення її роботи. Пропозиції повинні бути конкретними та реальними для умов даного господарства.

Використана література

Характеристика студента з місця проходження практики

Календарний план-графік (щоденник) проходження виробничої практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України / С.І. Кузнецов, Ф.М. Левон, В.В. Пушкар, О.А. Суханова, М.С. Кузнецова, Б.В. Гончаренко. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020.- 321 с.
2. Ґрунтознавство з основами геології / Л.М. Карпук, О.В. Крикунова, М.В. Капшик та ін.; за ред. Л.М. Карпук. – Біла Церква, 2016. – 96 с.
3. Дмитрик П.М. Фітопатологія. Конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2015. 127с.
4. Дудин Р.Б., Роговський С.В., Крупа Н.М. Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2021. -258 с.
5. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Сполом, 2014. 676 с.
6. Іщук Л.П. Квітникарство. Методичні вказівки для проведення навчальної практики (за кредитно-модульною системою організації навчального процесу) / Л.П. Іщук. – Біла Церква, 2011. – 36 с.
7. Іщук Л.П., Олешко О.Г., Черняк В.М., Козак Л.А. Квітникарство: навчальний посібник / за ред. Л.П. Іщук. Біла Церква, 2014. 292 с.
8. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2003. – 199 с.
9. Марченко А.Б. Інфекційні хвороби деревних порід. Посібник для студентів вищих навчальних закладів агрономічного факультету за напрямом підготовки лісове та садово-паркове господарство. Біла Церква, 2014. 160 с.
10. Марченко А.Б. Інфекційні хвороби деревних порід. Посібник для студентів вищих навчальних закладів агрономічного факультету за напрямом підготовки лісове та садово-паркове господарства. Біла Церква, 2014. 160 с.
11. Марченко А.Б. Лісова ентомологія. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та лабораторно-практичних занять студентів агробіотехнологічного факультету освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки «Лісове і садово-паркове господарство» за кредитно-модульною системою навчання. Біла Церква, 2014.150 с.
12. Робочий зошит: звіт про проходження виробничої практики / А.Б. Марченко та ін.; за заг. ред. доц. А.Б. Марченко. Біла Церква, 2021. с.38.
13. Роговський С.В., Масальський В. П. Декоративне рослинництво і розсадництво: навчально-методичний посібник до вивчення дисципліни для студентів агробіотехнологічного факультету. Біла Церква, 2015. 172 с.
14. Термінологічний словник-довідник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтною архітектури / С. В. Роговський. – Київ : КНТ, 2017. – 140 с.
15. Фітопатологія. Конспект лекцій до вивчення курсу. Для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету зі спеціальності 206 «Садово-паркове господарство», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, 2021р.

16. Фітопатологія: Підручник [І.Л.Марков, О.В.Башта, Д.Т.Гентош, В. А. Глим'язний, О.П. Дерменко, Є. П. Черненко]; за ред. І.Л. Маркова. К., 2016. 548 с.
17. Шляхта Я. М., Брилінський С. М. Дерева, кущі та ліани, що зростають поміж нами. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013.-232 с.
18. Шляхта Я.М. Топіарне мистецтво та живоплоти: навчальний посібник/ Я.М. Шляхта. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 120 с.